

สวรส. – สสจ.น่าน จับมือวิจัยพร้อมพัฒนาเครือข่าย คนน่าน เพื่อส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค อย่างมีส่วน ร่วม

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน ร่วมลงนามบันทึกความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยและพัฒนาเครือข่ายประชาคมสุขภาพจังหวัดน่าน ในการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคอย่างมีส่วนร่วม ทั้งกับภาคประชาสังคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้ความสำคัญกับการใช้ความรู้เป็นฐานควบคู่กับการระดมความรู้จากประสบการณ์ในพื้นที่และภูมิปัญญาของประชาชน เพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ด้วยกระบวนการวิจัยในรูปแบบต่างๆ ซึ่งควรมีการจัดการความรู้จากการปฏิบัติการร่วมกันอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบจนพัฒนาเป็นระบบการจัดการงานวิจัยที่สามารถสร้างความรู้ จัดการความรู้ สื่อสารความรู้ และใช้ประโยชน์จากความรู้ เพื่อการพัฒนาสุขภาพของประชาชนน่าน

โดยในการบันทึกความร่วมมือดังกล่าว ได้มีการลงนามระหว่าง สวรส. โดย นพ.พีรพล สุทธิวิเศษศักดิ์ ผอ.สวรส. ร่วมกับ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน โดย นพ.นิพนธ์ พัฒนกิจเรือง นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดน่าน และ พญ.วัชรารวี ไร่ไพบูลย์ ผู้บริหาร สวรส. ร่วมกับผู้แทนจากประชาคมน่าน ได้แก่ นพ.คณิต ตันตติศิริวิทย์ หัวหน้าศูนย์ประสานงานประชาคมจังหวัดน่าน นางพิกุล เสงสนั่นกุล เลขานุการสาขาสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทย ประจำจังหวัดน่าน นางยุพิน ศรีตะสาร นายกสมาคมอาสาสมัครสาธารณสุขจังหวัดน่าน ร่วมประกาศเจตนารมณ์ที่จะมุ่งมั่นและขับเคลื่อนงานไปด้วยกัน เมื่อวันที่ 9 เม.ย. 2561 ณ โรงแรมเทวราช จ.น่าน

นพ.พีรพล สุทธิวิเศษศักดิ์ ผู้อำนวยการ สวรส. กล่าวว่า เราู้กันดีว่าเรื่องสุขภาพ ไม่ใช่เป็นเรื่องของกระทรวงสาธารณสุขเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของทุกคน และ จ.น่านก็มีประชาคมและเครือข่ายที่เข้มแข็งมาโดยตลอด ที่ผ่านมาสวรส.ได้เรียนรู้จากการทำงานวิจัยร่วมกันกับประชาคมเมืองน่านค่อนข้างมากจึงทำให้เกิดเป็นความร่วมมือในครั้งนี้ที่ไม่ได้เป็นเพียงความร่วมมือของ สวรส. กับ สสจ.น่าน เท่านั้น หากแต่ภายใต้การทำงานของ สสจ.น่าน จะมีประชาคมน่านมาทำงานร่วมด้วย เพื่อให้ความรู้ที่ได้จากการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ส่งผลให้ประชาชนเมืองน่านมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งนี้ สสจ.น่าน น่าจะเป็นจังหวัดแรกที่สามารถประยุกต์ข้อจำกัดในระบบราชการมาทำเรื่องการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อให้เกิดประโยชน์ในพื้นที่ได้จริง ซึ่งเป็นตัวอย่างของการไม่ได้เอาอุปสรรคเป็นตัวตั้งต้น แต่เอางานเป็นตัวตั้ง ควบคู่กับการทำงานร่วมกับประชาคมน่านอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง สอดคล้องกับแผนการพัฒนาประเทศ ที่มีสาระหลักเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของสังคม สนับสนุนให้สังคมทำงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่ง จ.น่านดำเนินการไปในทิศทางนั้นอยู่แล้ว ทั้งนี้บันทึกความร่วมมือฯ จึงเป็นความร่วมมืออย่างต่อเนื่องในระยะ

ยาวกับประชาคมน่าน โดยมี สสจ.น่านเป็นตัวแทนของประชาคมน่านในการบันทึกความร่วมมือดังกล่าว นพ.นิพนธ์ พัฒนกิจเรือง นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดน่าน กล่าวว่า จังหวัดน่านมีประชาคมที่เข้มแข็ง และมีการทำงานด้านสุขภาพที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายต่างๆอยู่แล้ว แต่ขาดการบันทึกและจัดการความรู้ให้เป็นข้อมูลทางวิชาการที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเรื่องต่างๆได้ ที่ผ่านมাজังหวัดน่าน มักจะเป็นพื้นที่ที่มีนักวิชาการภายนอกเข้ามาทำงานในประเด็นต่างๆ จำนวนมาก แต่สุดท้ายนักวิชาการก็หอบข้อมูลไปหมด ทั้งฐานข้อมูล ข้อมูลการเรียนรู้อันแล้วไม่กลับมาต่อยอดงานวิจัยนั้น เช่นเดียวกับอีกหลายจังหวัด ส่งผลให้พื้นที่บอบช้ำกับนวัตกรรมและวิชาการ พื้นที่ที่ไม่ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง และไม่สามารถต่อยอดเพื่อการพัฒนาได้ เพราะฉะนั้นคนน่านและประชาคมน่านควรแก้ปัญหาหรือพัฒนาเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง เพื่อความยั่งยืนในอนาคต ซึ่งการพัฒนาด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคของประชาคมน่านในครั้งนี้ สวรส.ได้ส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อให้เกิดการเสริมความรู้ที่พื้นที่สามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งนับได้ว่าเป็นการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง เนื่องจากพื้นที่สามารถกำหนดทิศทางงานวิจัย และเลือกได้เองว่าอะไรสำคัญ ดังนั้นการบันทึกความร่วมมือในครั้งนี้ ถือเป็นความตั้งใจจริง ทั้งของประชาคมน่าน และ สวรส. โดย สวรส. จะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาศักยภาพทั้งด้านการทำวิจัย และการจัดการงานวิจัย เพื่อการพัฒนาด้านสุขภาพที่ประชาคมน่านจะได้ประโยชน์อย่างเต็มที่

ด้าน พญ.วัชรารัตน์ วัชรวิบูลย์ ผู้จัดการสำนักจัดการงานวิจัยและประสานโครงการ สวรส. กล่าวว่า ความร่วมมือกันในครั้งนี้ เกิดจากการทำงานร่วมกันเมื่อ 2 ปีที่ผ่านมา และเป็นความร่วมมือกันในการสร้างความรู้เพื่อการพัฒนาสุขภาพของประชากรในเมืองน่าน โดย สวรส.ได้สนับสนุนทุนวิจัยให้กับตัวแทนนักวิจัยจาก สสจ.น่าน และใช้ทุนทั้งของ สวรส. และ สสจ.น่าน โดยมีภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เพื่อให้เกิดการกำหนดนโยบายด้านการสร้างเสริมสุขภาพให้กับประชาชนเมืองน่านได้มีสุขภาพที่ดี ซึ่งเป็นการดึงประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ในระดับพื้นที่ นอกจากนี้ การแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ ทำให้เห็นภาพชัดขึ้นว่า นโยบายจะให้ดีแค่ไหน แต่ถ้ากระบวนการที่นำลงไปสู่การปฏิบัติ ไม่มีส่วนร่วม ไม่มีกระบวนการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่แล้ว นโยบายก็ไม่อาจบรรลุเป้าหมายได้ ผลลัพธ์ทางสุขภาพของประชาชนก็ไปไม่ถึง ขณะเดียวกัน เห็นพลังของชาวเมืองน่านที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ไปสู่การพัฒนานโยบายที่ตอบสนองโจทย์ของพื้นที่มากยิ่งขึ้น สวรส.จึงเล็งเห็นว่า ควรจะมีระบบหรือกลไกในพื้นที่ ที่สามารถช่วยสนับสนุนและส่งเสริม ทั้งในเรื่องการสร้างความรู้พัฒนาความรู้ให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ และนำไปสู่การมีข้อเสนอเชิงนโยบาย หรือการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับบริบทในพื้นที่เมืองน่าน ซึ่งการบันทึกความร่วมมือ จะเป็นการสานต่อความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง

อนึ่ง การลงนามความร่วมมือในครั้งนี้มีผลบังคับใช้เป็นเวลา 3 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 9 เมษายน 2561 เป็นต้นไป โดยความร่วมมือดังกล่าว นอกจากจะเป็นกลไกสนับสนุนการพัฒนาด้านสุขภาพ และระบบการจัดการงานวิจัยในพื้นที่เมืองน่านแล้ว ยังส่งเสริมให้เกิดโอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถในการทำวิจัยและการจัดการงานวิจัยของประชาคมเมืองน่าน ผ่านการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านการวิจัย และการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันต่อไปในอนาคตอีกด้วย